

Хайлова Т. В. Врегулювання відносин у сфері надання телекомунікаційних послуг / Т. В. Хайлова // Актуальні питання юриспруденції: теоретичний та практичний виміри: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 25-26 квітня 2018 року). У 2-х частинах. Частина 1. Суми: СНАУ, 2018. С. 202-205.

Актуальні проблеми державного будівництва та місцевого самоврядування, конституційне, адміністративне, інформаційне, фінансове право, конституційний та адміністративний процес

ВРЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Хайлова Т.В.,

к.н. з держ.упр., доцент

Телекомунікації є невід'ємною частиною виробничої та соціальної інфраструктури України і призначені для задоволення потреб фізичних та юридичних осіб, органів державної влади в телекомунікаційних послугах [1].

Проблема взаємодії операторів/провайдерів телекомунікаційних мереж та власників об'єктів інфраструктури щодо надання останніми можливості для прокладення телекомунікаційних мереж неодноразово була предметом нарікань з боку учасників ринку.

Користуючись своїм монопольним становищем, власники об'єктів інфраструктури досить часто встановлювали економічно необґрунтовану плату за доступ до об'єкта інфраструктури, вимагали від оператора/провайдера виконати додаткові ремонтні роботи або здійснити технічне переоснащення об'єкта інфраструктури (заміна траверсів, кабелів тощо).

Наявні проблеми щодо доступу до об'єктів інфраструктури покликаний вирішити Закон України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» [2].

Закон нарешті врегулював досить значний перелік питань, які були наріжним каменем у відносинах між власниками та операторами/провайдерами телекомунікацій щодо доступу до об'єктів інфраструктури.

Хайлова Т. В. Врегулювання відносин у сфері надання телекомунікаційних послуг / Т. В. Хайлова // Актуальні питання юриспруденції: теоретичний та практичний виміри: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 25-26 квітня 2018 року). У 2-х частинах. Частина 1. Суми: СНАУ, 2018. С. 202-205.

Правовими основами діяльності операторів/провайдерів телекомунікацій є недопущення дискримінаційних дій з боку операторів і провайдерів, що займають монопольне (домінуюче) становище, проти інших суб'єктів ринку телекомунікацій. Віднесення операторів і провайдерів телекомунікацій до операторів і провайдерів, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку телекомунікацій, здійснюється Антимонопольним комітетом України на підставі законодавства про захист економічної конкуренції. Правовідносини, що виникають у зв'язку із конкуренцією, зокрема й у сфері телекомунікацій, є комплексними. З одного боку, вони складаються між суб'єктами господарювання внаслідок здійснення ними господарської діяльності (операторами, провайдерами, суб'єктами господарювання - споживачами). З іншого боку, антимонопольні органи держави забезпечують підтримку та розвиток конкуренції, здійснюють контроль за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства [3, с. 180]. За вчинення правопорушень антимонопольно-конкурентного законодавства у сфері телекомунікацій крім штрафних санкцій з боку ліцензіата до суб'єктів господарювання можуть бути застосовані різні види відповідальності. А до їх посадових осіб, рівно як і до чиновників і державних службовців, можуть бути застосовані санкції адміністративного і кримінального законодавства [4, с. 107]. На сторожі ділової репутації суб'єктів господарювання від недобросовісних конкурентів у більшій чи меншій мірі стоять положення Господарського кодексу України [5], Законів України «Про захист економічної конкуренції» [6], «Про Антимонопольний комітет України» [7], «Про захист прав споживачів» [8], «Про природні монополії» [9], «Про рекламу» [10], інших законів і підзаконних нормативних актів України, міжнародних конвенцій, договорів і домовленостей, що отримали визнання та обов'язковість виконання в Україні [4, с. 107].

До повноваження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ) віднесено направлення

Хайлова Т. В. Врегулювання відносин у сфері надання телекомунікаційних послуг / Т. В. Хайлова // Актуальні питання юриспруденції: теоретичний та практичний виміри: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 25-26 квітня 2018 року). У 2-х частинах. Частина 1. Суми: СНАУ, 2018. С. 202-205.

до Антимонопольного комітету України матеріалів в разі виявлення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

На жаль механізм захисту господарюючих суб'єктів у нашій державі не достатньо розвинений з різних причин. Відомі випадки, коли провайдери не можуть отримати певні комплексні послуги від операторів, бо останні мають деякі «обмежуючі внутрішні накази». Провайдери часто не звертаються до Антимонопольного комітету України, бо бояться взагалі втратити свій бізнес.

На нашу думку, суб'єкти господарювання у галузі телекомунікацій не достатньо захищені. Тому вважаємо доцільним переглянути законодавство та встановити більш зручний механізм щодо захисту своїх прав суб'єктами господарювання. Наприклад, можна зобов'язати НКРЗІ проводити постійний моніторинг на ринку телекомунікацій з метою визначення монополістів, кількості та вартості послуг та іншої інформації, що стосується ринку телекомунікацій, розміщати цю інформацію в засобах масової інформації. Також треба проводити більшу кількість семінарів та виставок на території України (а не лише за кордоном), щоб їх могли відвідати всі бажаючі.

На основі викладеного вважаємо доцільним зобов'язати НКРЗІ проводити зустрічі з операторами та провайдерами на предмет виявлення невідповідних норм законодавства чи тих, які «не працюють у житті». І саме в такому випадку, можливо, чиновники виявлять значну кількість проблем. А саме невідповідність чи невизначеність в законодавстві не дає розвиватися прогресу.

Тобто підведемо резюме: законодавство про захист прав і інтересів суб'єктів господарювання треба переглянути – підсилити та зробити «діючим».

Використана література:

1. Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 12. — Ст. 155.

Хайлова Т. В. Врегулювання відносин у сфері надання телекомунікаційних послуг / Т. В. Хайлова // Актуальні питання юриспруденції: теоретичний та практичний виміри: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 25-26 квітня 2018 року). У 2-х частинах. Частина 1. Суми: СНАУ, 2018. С. 202-205.

2. Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж: Закон України від 7 лютого 2017 року № 1834-19 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2017. — № 11 — Ст. 101.
3. Господарське право: Навч. посібник у схемах і таблицях / За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Шелухіна М.Л. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 616 с.
4. Дерев'янка Б. В. Щодо тенденцій формування законодавства про захист від недобросовісної конкуренції / Б. В. Дерев'янка // Право і суспільство. — 2014. — № 3. — С. 103—109., с. 107
5. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 436—IV / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18—22. — Ст. 144.
6. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 року № 2210 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 12. — Ст. 64.
7. Про Антимонопольний Комітет України : Закон України від 26 листопада 1993 року № / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 50. — Ст. 472.
8. Про захист прав споживачів : Закон України у редакції від 15 грудня 1993 року № 3682—XII / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 1. — Ст. 1.
9. Про природні монополії : Закон України від 20 квітня 2000 року № 1682—III / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 30. — Ст. 238.
10. Про рекламу : Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96—ВР / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 39. — Ст. 181.